

gemeente **Oosterhout**

Collegevoorstel OG

Zaak : convenant Maatschappelijke Opvang OGGZ en
Verslavingspreventie regio Breda 2024
Zaaknummer : 1051945

Datum: 6 augustus 2024	Initialen auteur: TVO	Bereikbaar: 14 0162
Status: Openbaar	Team: Sociaal Team Beleid	

Onderwerp:

Convenant Maatschappelijke Opvang OGGZ en Verslavingspreventie regio Breda 2024 en verder

Geraadpleegde teams:

Control

Communicatie:

geen

Bijlagen:

- ☐ Brief door college
- ☐ Raadsinformatiebrief
- ☐ Brief beantwoording vragen ex art 39
- ☐ Raadsvoorstel
- ☒ Overige bijlagen:
Convenant Maatschappelijke Opvang OGGZ en
Verslavingspreventie regio Breda 2024 en verder

Behandeling in / door:

☐ Raad

Datum:

Aard behandeling:

Portefeuillehouder

Piena

Geheimhouding op	Titel	Grondslag WOO	Tot wanneer

Wij verzoeken u om bij communicatie rondom deze aanvraag het zaaknummer 1051945 te vermelden.

COLLEGE VOORSTEL

Datum: 6 augustus 2024

Openbaar

Zaaknummer: 1051945

Onderwerp:

Convenant Maatschappelijke Opvang OGGZ en Verslavingspreventie regio Breda 2024 en verder

Voorstel:

1. Het 'Convenant regionale samenwerking Maatschappelijke Opvang, OGGZ en Verslavingspreventie regio Breda' aan te gaan.

Samenvatting (circa 10 regels)

De gemeenten in maatschappelijke opvang regio Breda stellen voor een convenant maatschappelijke opvang, OGGZ en verslavingspreventie vast te stellen die inspanningen v.w.b. de samenwerking binnen het regionaal beleidskader maatschappelijke opvang nader beschrijft. Hierdoor wordt de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het tegengaan van dak- en thuisloosheid benadrukt. Gemeenten zorgen voor goede lokale (terugval)preventie en nazorg en nemen een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de begroting van de regionale voorzieningen en monitoring. Door het vaststellen van dit convenant formaliseren we de afspraken die in het beleidskader Maatschappelijke Opvang, OGGZ en Verslavingspreventie Regio Breda "Een (t)huis= een zorg minder" staan over de inspanningen, taken en verantwoordelijkheden van gemeenten in de regio en hoe we omgaan met overschotten en tekorten binnen de regionale begroting Maatschappelijke Opvang.

Juridisch kader (inclusief onderbouwing geheimhouding)

Uit de Wmo volgt dat de centrumgemeente maatschappelijke opvang verantwoordelijk is voor *het onderdak en begeleiding bieden aan personen die de thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk, te handhaven in de samenleving*. Ondersteuning bieden aan mensen met alleen een woonvraag (ook wel economisch daklozen) is de verantwoordelijk van iedere gemeente.

Conform de bestuurlijke afspraken behorende bij het Nationaal actieplan dakloosheid is het beleidskader Maatschappelijke Opvang, OGGZ en Verslavingspreventie "Een (t)huis = een zorg minder" gezamenlijk door de gemeenten uit de regio tot stand gekomen en is dit beleidskader in alle gemeenten in maatschappelijke opvang regio Breda vastgesteld door het college (Q2 2023) en door de gemeenteraad van centrumgemeente Breda.

Met het ondertekenen van het convenant verplichten gemeenten zich dat zij zich inspannen om de doelen uit het regionale beleidskader "Een (t)huis = een zorg minder" te realiseren en nemen zij gezamenlijk verantwoordelijkheid bij ontstane tekorten in de begroting Maatschappelijke opvang.

Aanleiding

In het regionaal Beleidskader Maatschappelijke opvang (MO), OGGZ en Verslavingspreventie (VP) Regio Breda (MO) "Een (t)huis= een zorg minder" is door de gemeenten in de regio aangegeven dat zij gezamenlijk meer verantwoordelijkheid willen nemen voor dit beleidsterrein.

Het ministerie van VWS heeft aangegeven de komende jaren na te willen denken over een doordecentralisatie van maatschappelijke opvang. Voorlopig (en mogelijk structureel) blijft de gemeente Breda nog centrumgemeente en inhoudelijk en financieel verantwoordelijk voor de

regionaal georganiseerde MO, OGGZ en VP. De gemeente Breda ontvangt de rijksbijdrage MO en bekostigt deze activiteiten ten behoeve van de inwoners in de regio Breda. Het feit dat de gemeente Breda centrumgemeente is, neemt niet weg dat de regiogemeenten ook een rol en belang hebben bij een goede afstemming en samenwerking op dit beleidsterrein.

Welke data zijn gebruikt en op welke manier wordt de uitvoering gemonitord?

V.w.b. gegevensbescherming wordt er momenteel vanuit gemeente Breda, in afstemming met de regiogemeenten, een DPIA opgesteld i.v.m. gegevensdeling tussen gemeenten in de regio m.b.t. de doelgroep daklozen.

Welke externe belanghebbenden zijn betrokken en hoe is het proces gevoerd?

Op het terrein van Maatschappelijke Opvang wordt al jaren door de gemeenten Altena, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Moerdijk, Oosterhout en Zundert in regionaal samengewerkt. Bij de totstandkoming van dit convenant zijn deze gemeenten betrokken. Het Bestuurlijk Overleg maatschappelijk opvang en beschermd wonen heeft op 12 juni ingestemd met het aan de colleges van B&W voorleggen dit convenant.

Wat willen we gaan doen?

We willen afspraken maken met elkaar met betrekking tot het realiseren van doelen waarop we elkaar kunnen aanspreken, inclusief een gezamenlijke verantwoordelijkheid m.b.t. financiën. Uit afstemming tussen JZ medewerkers in de regio blijkt dat een convenant past bij deze gemeentelijke samenwerking. Het doel van het convenant is om vast te leggen wat we met elkaar afspreken en welke inspanningen de gemeenten leveren. Het convenant geeft invulling aan de gemeentelijke samenwerking binnen het beleidskader. Zoals over het verder vormgeven van de samenwerking, monitoring, begroting en het lokale voorzieningenniveau.

Bij het bepalen van de meest geschikte juridische vorm voor onze regionale samenwerking waren de volgende punten leidend:

- We willen elkaar aanspreken op de inspanningsverplichting tot het realiseren van de geformuleerde doelen in het beleidskader "Een (t)huis= een zorg minder"
- We willen concrete afspraken maken over financiën (die we voor beschermd wonen al hebben).
- We willen een juridische vorm die zo zwaar als nodig is, maar zo licht mogelijk blijft. Wat betreft de inhoud sluiten we zoveel mogelijk aan bij de bestaande GR centrumregeling Beschermd Wonen. Een convenant is hiervoor het meest geschikt.

Het streven is om bijgaand convenant per 1 oktober 2024 in werking te laten treden en af te sluiten voor onbepaalde tijd. In 2027 wordt de eerste evaluatie van dit convenant uitgevoerd. Op dat moment wordt een besluit genomen over het vervolg en eventueel een nieuw evaluatiemoment.

Met dit convenant regelen we de taken, verantwoordelijkheden en werkwijze van de centrumgemeente Breda en alle gemeenten in de regio; met specifiek aandacht voor;

- het investeren in een goede sociale basis en lokale aanpak preventie en zorg; zodat dak- en thuisloosheid wordt voorkomen;
- bijdrage aan de uitvoering van het regionaal beleid;
- spreiding van opvangplekken/tussenvoorzieningen en realiseren van voldoende woonplekken;
- hoe we omgaan met overschotten en tekorten in de regionale begroting Maatschappelijke Opvang.

Het convenant gaat dus over maatschappelijke opvang, waarbij we werken met centrumgemeente Breda. We willen op dit onderwerp meer gezamenlijke verantwoordelijkheid nemen als gemeenten zoals in het beleidskader maatschappelijke opvang opgenomen door dit vast te leggen in een convenant. De begroting wordt echter bekostigd door de door de centrumgemeente ontvangen

rijksmiddelen voor maatschappelijke opvang, de opvangvoorzieningen zijn een centrumgemeentetaak en de gemeenteraad vanuit centrumgemeente Breda is verantwoordelijk voor het budget maatschappelijke opvang. Dit is dus een verschil met bijvoorbeeld de regionale taak beschermd wonen waar we als gemeenten in regio Breda gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor beschermd wonen en waar een GR centrumregeling onder ligt.

Afweging van argumenten voor en tegen?

Het belangrijkste argument is voor: het convenant is een vertaling van het beleidskader en hoe we willen werken: Breda is centrumgemeente MO, maar we willen ook gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen voor de doelgroep MO. In dat kader is het belangrijk dat alle gemeenten in de regio goede lokale (terugval)preventie en nazorg aanbieden.

Wat mag het kosten en waar gaan we het van betalen?

Gemeente Oosterhout legt geen middelen in voor de centrumgemeentetaak maatschappelijke opvang. Centrumgemeente Breda ontvangt rijksmiddelen voor de uitvoering van deze taak in regio Breda. De kosten die gemeente Breda maakt ten behoeve van de uitvoering van dit convenant worden in principe gedekt door deze rijksmiddelen. Deze bestaan onder andere de Decentralisatieuitkering Maatschappelijke Opvang (DUMO) en de Decentralisatieuitkering Nationaal Actieplan Dakloosheid.

Jaarlijks stelt de centrumgemeente voorafgaand aan ieder begrotingsjaar een begroting op, waarin de kosten inclusief dekking voor Maatschappelijke opvang, OGGZ en Verslavingspreventie worden opgenomen en inzichtelijk gemaakt. Indien sprake is van een tekort op de rijksbijdrage, wordt de begroting ter goedkeuring voorgelegd aan het bestuurlijk overleg maatschappelijke opvang en beschermd wonen (MO/BW).

Uitgangspunt is dat financiële overschotten door de centrumgemeente (onder voorbehoud van goedkeuring van de gemeenteraad Breda) gereserveerd worden voor de kosten in volgende jaren. Indien restantmiddelen van jaar x na vier jaar resteren, vindt overleg plaats in het bestuurlijk overleg MO/BW over inzet van deze middelen (onder voorbehoud van goedkeuring door de gemeenteraad).

Als uit de rijksbijdrage niet alle kosten voor de uitvoering van dit convenant gedekt kunnen worden, worden restantmiddelen ingezet uit voorgaande jaren.

Indien een tekort ontstaat, wordt gezamenlijk door de gemeenten in de regio besproken of er beleidswijzigingen mogelijk en wenselijk zijn waarmee we het tekort kunnen verkleinen of voorkomen. Daarbij wordt ook gekeken naar de lokale inzet die door de gemeenten is gepleegd.

Indien er dan desondanks nog sprake is van een tekort in de begroting, dragen gemeenten gezamenlijk dit tekort. In het bestuurlijk overleg MO/BW wordt besloten op welke wijze en via welke verdeelsleutel dit tekort door gemeenten wordt gefinancierd. In de tweede helft van 2024 wordt naar verwachting de wijze van verdeling vastgesteld. Een voorstel wordt momenteel uitgewerkt.

In artikel 8 van het convenant is derhalve opgenomen dat regiogemeenten financieel bijspringen wanneer dit nodig is bij de regionale voorzieningen (de verwachting is dat dit in ieder geval tot en met 2025 niet nodig zal zijn). Realistisch begroten, sturen om binnen begroting te blijven en bekijken of beleidswijzigingen een tekort kunnen voorkomen gaan hier dus aan vooraf. Een eventueel overschot op de begroting MO kan overigens, zoals bij beschermd wonen al enkele jaren het geval is, ook overgemaakt worden aan de regiogemeenten (onder voorbehoud van instemming van de gemeenteraad van Breda aangezien deze verantwoordelijk is voor budgetoverhevelingen maatschappelijke opvang).

Uittredingskosten

De gemeente gaat met dit convenant een overeenkomst aan voor onbepaalde tijd en kan niet zomaar uittreden. Uittreden kan enkel tegen betaling van de werkelijke kosten van uittreding. Breda stelt de

hoogte van deze kosten vast. Die worden volgens de overeenkomst bepaald op basis van de verminderde rijksbijdrage en (langlopende) verplichtingen. Te denken valt daarbij aan onder meer subsidie/contractverplichtingen, lopende acties/projecten en overige nog nader vast te stellen kosten die het gevolg zijn van de benodigde inspanningen om alle verplichtingen aan te passen aan de gewijzigde situatie.

Risico's?

De keuze voor een convenant

Een convenant past bij de huidige gemeentelijke samenwerking waarbij gemeente Breda voor deze regionale voorzieningen de centrumgemeente is. Of deze constructie blijft bestaan is nog niet duidelijk. Het Rijk gaat een doordecentralisatie van de Maatschappelijke Opvang onderzoeken. Hier wordt over ongeveer vijf jaar besloten, mede afhankelijk van de resultaten van de huidige doordecentralisatie van beschermd wonen. Als het Rijk hiertoe besluit, zal een convenant waarschijnlijk niet meer passend zijn en zal er naar een andere vorm van gemeentelijke samenwerking gekeken moeten worden (bijvoorbeeld een GR centrumregeling).

Begroting 2026 en verder

Door extra inspanningen, zoals het creëren van extra woonplekken in de vorm van tussenvoorzieningen om de kosten voor maatschappelijke opvang te verlagen, proberen we er in 2024 en 2025 voor te zorgen dat we in de daaropvolgende jaren binnen de beschikbare jaarlijkse rijksmiddelen kunnen blijven. Voor de periode vanaf 2026 bezien we in 2025 gezamenlijk als gemeenten in welke mate het gelukt is om de in het beleidskader opgenomen doelen te realiseren en welke keuzes benodigd zijn om de regionale activiteiten betaalbaar te houden.

Communicatie

Kernboodschap:

Het college van burgemeester en wethouders van gemeente Oosterhout stelt het 'Convenant Maatschappelijke Opvang, OGGZ en Verslavingspreventie regio Breda 2024 en verder' vast.

Na besluitvorming worden de andere gemeenten op de hoogte gesteld van de besluitvorming. Hierna zal het convenant worden ondertekend door alle deelnemende gemeenten tijdens het Bestuurlijk Overleg MO/BW op 25 september of een apart ingepland moment.